

MEDIACJE W SPRAWACH ADMINISTRACYJNYCH

Fundacja TAURUS

Mediacja w postępowaniu administracyjnym jest alternatywnym sposobem w stosunku do klasycznego i sformalizowanego wyjaśnienia i rozważenia okoliczności faktycznych i prawnych sprawy oraz dokonania ustaleń dotyczących załatwienia sprawy, przy udziale bezstronnego mediatora.

Mediacja administracyjna nie polega na ugodowym rozwiązaniu sporu przez wzajemne ustępstwa stron ugody, jak ma to miejsce w prawie cywilnym, ale na wspólnym ustaleniu okoliczności faktycznych i prawnych w sprawie. Mediacja ma przyspieszyć postępowanie administracyjne, a także ograniczyć formalizm.

Mediacja w postępowaniu administracyjnym może być przeprowadzona po jego wszczęciu, ale przed zakończeniem postępowania w danej instancji (może być przeprowadzona tylko w toku postępowania). Mediacja jest możliwa zarówno w czasie postępowania toczącego się przed organem pierwszej instancji, jak i po wszczęciu postępowania odwoławczego.

Mediacja może zostać przeprowadzona, jeśli pozwala na to charakter sprawy. Mediacja jest możliwa m.in. :

- 1) w sprawach, w których występuje wielość stron (np. pozwolenie na budowę);
- 2) w sprawach, w których może być zawarta ugoda;
- 3) w sprawach, w których organ ma zamiar wydać decyzję na niekorzyść adresata i może się spodziewać odwołania;
- 4) w sprawach, w których wniesiony został środek odwoławczy od orzeczenia wydanego w pierwszej instancji;
- 5) w sprawach, w których rozstrzygnięcie pozostawiono uznaniu organu.

Celem mediacji jest:

- 1) wyjaśnienie i rozważenie okoliczności faktycznych i prawnych sprawy oraz
- 2) dokonanie ustaleń dotyczących jej załatwienia w granicach obowiązującego prawa, np. przez wydanie decyzji lub zawarcie ugody o określonej treści.

Celem mediacji nie jest rozstrzygnięcie wprost sprawy administracyjnej, lecz jedynie dokonanie ustaleń dotyczących jej załatwienia w granicach obowiązującego prawa, w tym przez wydanie decyzji lub zawarcie ugody. Przeprowadzenie mediacji nie kończy zatem postępowania w danej instancji, może być jedynie podstawą do wydania przez organ decyzji co do zasady rozstrzygającej sprawę co do istoty, ewentualnie do zawarcia między stronami ugody, podlegającej następnie zatwierdzeniu przez organ.

Uczestnikami mediacji mogą być:

- 1) organ prowadzący postępowanie oraz strona lub strony tego postępowania albo
- 2) strony postępowania (organ administracji publicznej nie uczestniczy w mediacji i nie ma wpływu na treść ustaleń stron postępowania).

Cechy mediacji:

- 1) dobrowolność - nikt nie może być zmuszony do uczestniczenia w mediacji, jej kontynuowania i zawarcia ugody;
- 2) poufność – mediacja nie jest jawna, a uczestnicy mediacji, mediator i inne osoby biorące udział w mediacji są obowiązani zachować w tajemnicy wszelkie fakty, o których dowiedzieli się w związku z prowadzeniem mediacji, chyba że uczestnicy mediacji postanowią inaczej albo informacje te umieszczono w protokole z mediacji;
- 3) bezstronność mediatora – mediator powinien równo traktować uczestników mediacji, niedopuszczalne jest, aby mediator działał na korzyść jednej ze stron. Mediator powinien być niezależny, niepowiązany osobiście, czy zawodowo z którąkolwiek ze stron. Obowiązkiem mediatora jest niezwłoczne ujawnienie stronom okoliczności, które mogłyby wzbudzić wątpliwości co do jego bezstronności.

Z inicjatywą przeprowadzenia mediacji może wystąpić zarówno organ, jak i strona. Strona we wniosku o przeprowadzenie mediacji powinna określić zakres spornych kwestii, które miałyby stanowić przedmiot mediacji.

Organ zawiadamia strony o możliwości przeprowadzenia mediacji. Ponieważ zasadą mediacji jest dobrowolność konieczne jest wyrażenie zgody na przeprowadzenie mediacji przez wszystkie strony w terminie 14 dni od doręczenia ww. zawiadomienia. Jeżeli uczestnicy mediacji wyrazili zgodę na przeprowadzenie mediacji, organ administracji publicznej wydaje postanowienie o skierowaniu sprawy do mediacji.

W przypadku gdy organ prowadzący postępowanie jest uczestnikiem mediacji, mediacje może prowadzić wyłącznie tzw. mediator profesjonalny, a więc osoba wpisana na listę stałych mediatorów lub do wykazu instytucji i osób uprawnionych do prowadzenia postępowania mediacyjnego, prowadzonych przez prezesa sądu okręgowego, lub mediator wpisany na listę prowadzoną przez organizację pozarządową lub uczelnię, o której informację przekazano prezesowi sądu okręgowego. Jeżeli uczestnikami mediacji mają być wyłącznie strony postępowania, to mediatorem może być każda osoba fizyczna, która posiada pełną zdolność do czynności prawnych i korzysta z pełni praw publicznych. Nigdy mediatorem nie może być pracownik organu administracji publicznej, przed którym toczy się postępowanie w sprawie.

Mediatora mogą zgodnie wskazać uczestnicy mediacji administracyjnej, a w przypadku gdy go nie wybiorą - wskazuje go organ administracji publicznej w postanowieniu kierującym sprawę do mediacji.

Po skierowaniu sprawy do mediacji organ administracji publicznej niezwłocznie przekazuje mediatorowi dane kontaktowe uczestników mediacji oraz ich pełnomocników, w szczególności numery telefonów i adresy poczty elektronicznej, jeżeli je posiada. Mediator zapoznaje się z aktami sprawy i ma prawo sporządzania z nich notatek, kopii lub odpisów, chyba że uczestnik mediacji w terminie siedmiu dni od dnia ogłoszenia lub doręczenia postanowienia o skierowaniu sprawy do mediacji nie wyrazi zgody na zapoznanie się mediatora z aktami.

Mediator prowadzi mediację, dążąc do polubownego rozwiązania sporu, w tym przez wspieranie uczestników mediacji w formułowaniu przez nich propozycji ugodowych.

Mediator sporządza protokół z przebiegu mediacji. Protokół z przebiegu mediacji zawiera:

- 1) czas i miejsce przeprowadzenia mediacji;
- 2) imiona i nazwiska (nazwy) oraz adresy (siedziby) uczestników mediacji;
- 3) imię i nazwisko oraz adres mediatora;
- 4) dokonane ustalenia co do sposobu załatwienia sprawy;
- 5) podpis mediatora oraz uczestników mediacji, a jeżeli którykolwiek z uczestników mediacji nie może podpisać protokołu, wzmiankę o przyczynie braku podpisu.

Mediator niezwłocznie przedkłada protokół z przebiegu mediacji organowi administracji publicznej w celu włączenia go do akt sprawy i doręcza odpis tego protokołu uczestnikom mediacji.

Jeżeli w wyniku mediacji zostaną dokonane ustalenia dotyczące załatwienia sprawy w granicach obowiązującego prawa, organ administracji publicznej załatwia sprawę zgodnie z tymi ustaleniami, zawartymi w protokole z przebiegu mediacji.

Organ jest związany zawartymi w protokole z przebiegu mediacji ustaleniami dotyczącymi załatwienia sprawy pod warunkiem, że załatwienie sprawy zgodnie z tymi ustaleniami jest możliwe w granicach obowiązującego prawa. Załatwienie sprawy zgodnie z ustaleniami z mediacji polega przede wszystkim na wydaniu decyzji administracyjnej uwzględniającej w swym rozstrzygnięciu w całości ustalenia mediacyjne. Jeżeli jednak część z ustaleń mediacyjnych nie mieści się w granicach obowiązującego prawa, organ powinien rozstrzygnąć sprawę z uwzględnieniem jedynie tych ustaleń, które nie naruszają prawa.

Inną niż decyzja formą załatwienia sprawy w następstwie przeprowadzenia mediacji może być natomiast ugoda administracyjna. Ugoda zawarta przed mediatorem podlega następnie zatwierdzeniu lub odmowie zatwierdzenia w formie postanowienia, na które służy zażalenie. Jeżeli jednak uczestnicy mediacji nie dojdą do porozumienia co do sposobu załatwienia sprawy, organ przy rozstrzyganiu sprawy nie jest związany żadnymi stanowiskami wyrażanymi przez uczestników mediacji. Załatwia wówczas sprawę tak, jakby mediacja nie miała miejsca.

Więcej informacji na stronie: www.poradyprawne-aurus.pl

Informator został przygotowany w ramach realizacji przez Fundację TAURUS zadania publicznego w zakresie prowadzenia nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, bezpłatnej mediacji oraz edukacji prawnej w Poznaniu w 2023r.

Zadanie publiczne jest finansowane ze środków budżetowych Miasta Poznania.